

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านตำบลชลคราม

ตำบลชลคราม อำเภอคอนสาร

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การเลี้ยงผึ้งโพรง

การเลี้ยงผึ้งโพรง

ชื่อ.....นางแสงเดือน รุ่งแดง.....
วัน/เดือน/ปี (เกิด)..... 7 ธันวาคม พ.ศ. 2522.....อายุ..... 37.....ปี
ที่อยู่.....บ้านเลขที่ 88 หมู่ที่ 3 บ้านดอนเกลี้ยง ตำบลชลคราม.....
อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....พิกัด 9.247162,99.600608.....
โทรศัพท์.....099-307-2113.....

ความรู้ความสามารถ

.....เรื่องการเลี้ยงผึ้งโพรง เช่น การทำลังผึ้งโพรงเพื่อให้ผึ้งอาศัย โดยทำได้วัสดุเหลือใช้ แผ่นไม้หรือไม้บ้านที่ผุพัง และทำจากวัสดุในท้องถิ่น เช่น การทำลังผึ้งโพรงจากใบจาก

.....เรื่องการติดตั้งลังผึ้งโพรง ที่ถูกต้อง

.....เรื่องการเก็บน้ำผึ้งโพรง ในลังไม้ที่ผึ้งโพรงอาศัย การเปลี่ยนถ่ายลังผึ้งโพรง

.....เรื่องวิธีการบรรจุจัดเก็บน้ำผึ้งโพรง

.....สามารถเป็นวิทยากรให้ความรู้การเลี้ยงผึ้งโพรง ทั้งในพื้นที่ และนอกพื้นที่ได้

การเลี้ยงผึ้งโพรง

การเลี้ยงผึ้งโพรง

ชื่อ..... นายสง่า ทองศรี.....
วัน/เดือน/ปี (เกิด)..... อายุ..... 55..... ปี
ที่อยู่..... บ้านเลขที่ 19 หมู่ที่ 2 บ้านครามล่าง ตำบลชลคราม.....
อำเภอตอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี พิกัด 9.251510,99.622937.....
โทรศัพท์..... 086-283-5640.....

ความรู้ความสามารถ

..... เรื่องการเลี้ยงผึ้งโพรง เช่น การทำลังผึ้งโพรงเพื่อให้ผึ้งอาศัย โดยทำได้วัสดุเหลือใช้ แผ่นไม้หรือไม้บ้านที่ผุพัง และทำจากวัสดุในท้องถิ่น เช่น การทำลังผึ้งโพรงจากใบจาก

..... เรื่องการติดตั้งลังผึ้งโพรง ที่ถูกต้อง

..... เรื่องการเก็บน้ำผึ้งโพรง ในลังไม้ที่ผึ้งโพรงอาศัย การเปลี่ยนถ่ายลังผึ้งโพรง

..... เรื่องวิธีการบรรจุจัดเก็บน้ำผึ้งโพรง

..... สามารถเป็นวิทยากรให้ความรู้การเลี้ยงผึ้งโพรง ทั้งในพื้นที่ และนอกพื้นที่ได้

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

แหล่งเรียนรู้
ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

ที่ตั้ง

..... บ้านเลขที่ 10/2 หมู่ที่ 6 บ้านหาดใหญ่ ตำบลชลคราม
..... อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84160

พิกัด

..... 9.247162,99.600608

ผู้รับผิดชอบ

..... นางสาวใจ ชนะภักดี

โทรศัพท์

..... 089-593-6118

ความรู้ที่จะได้รับ

..... เรื่อง การปลูกผัก
..... เรื่อง การขยายพันธุ์พืช
..... เรื่อง การเลี้ยงสัตว์

พิธีกรรมทางศาสนา

พิธีกรรมทางศาสนา

ประธานกลุ่ม/เจ้าของกลุ่ม

นายจิต นุ้ยน้อย (ตาจิต)

ข้อมูลการติดต่อ

อยู่บ้านเลขที่ ๔๖ หมู่ที่ ๔ บ้านคราม ตำบลชลคราม อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๘๔๑๖๐

โทรศัพท์

๐๘๙-๐๒๙๙๙๓๖

ขั้นตอน การทำบุญเลี้ยงพระ

๑. อาราธนาพระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์
๒. เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ ตั้งพระพุทธรูปพร้อมเครื่องบูชา ตกแต่งสถานที่บริเวณพิธี ปลูกตออาสนสำหรับพระสงฆ์ (บางแห่งจะมีการวางด้ายสายสิญจน์)
๓. เตรียมเครื่องรับรองพระสงฆ์ตามความเหมาะสม เช่น น้ำดื่ม หรืออื่น ๆ เช่น เจ้าภาพบางคนต้องการให้พระสงฆ์ทำน้ำมนต์ ก็จะต้องตั้งภาชนะสำหรับทำน้ำมนต์
๔. เมื่อพระสงฆ์มาพร้อมแล้ว เจ้าภาพนิมนต์พระสงฆ์นั่งยังอาสนะที่จัดไว้ และประเคนเครื่องดื่มรับรอง
๕. เมื่อได้เวลาแล้ว เจ้าภาพจุดธูปเทียนที่โต๊ะบูชา กราบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง
๖. อาราธนาศีลและรับศีล
๗. อาราธนาพระปริตร ฟังพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
๘. ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ แล้วกรวดน้ำแผ่ส่วนกุศลแก่สรรพสัตว์
๙. รับพรจากพระสงฆ์ที่สวดอนุโมทนา (ถ้ามีการทำน้ำมนต์ ก็จะรับการประพรมน้ำพระพุทธมนต์)
๑๐. เป็นอันเสร็จพิธี

ประกอบพิธีกรรมไหว้สารพระภูมิ

การประกอบพิธีกรรมไหว้สารพระภูมิ

ชื่อ นายช่วย นามสกุล หิตเพ็ง อายุ ๘๙ ปี
อยู่บ้านเลขที่ ๘๗ ม.๓ ต.ชลคราม อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี
วัน/เดือน/ปี เกิด วันที่ ๓๐ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๖๙

วิธีทำ

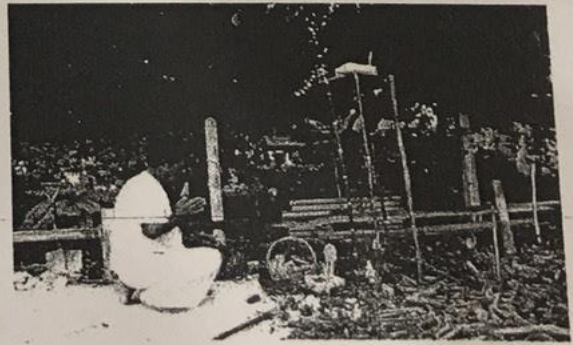
การทำพิธี เริ่มด้วยการนำเครื่องเช่นสังเวद्यต่าง ๆ วางเรียงลำดับจากซ้ายไปขวา ดังนี้ ผลไม้ กล้วย ขนมต้มแดง ขนมต้มขาว ขนมถ้วยฟู ทองหยิบทองยอด ขนมเทียนและนำสิ่งที่จะตั้งไว้ในศาลพระภูมิมาวางไว้ในถาดข้างหน้าเครื่องเช่น ซึ่งได้แก่ ช่าง ม้า ตุ๊กตาชาย-หญิง เพื่อเสมือนปกครองบ้านเรือนอาณาบริเวณและทรัพย์สิน

จากนั้นจุดธูปเทียน ลุงปุจจารย์กล่าวพิธีปลุกแม่ธรณี ว่า แม่ธรณีเอ๋ย เจ้าอยู่ รู้หรือยัง แล้วตอบเองว่า อยู่ รู้แล้ว สวอะคะตั้งโลกาวิทู นะมามิ ๓ ครั้งเสกมือแล้วดับที่เสา ๓ ครั้ง กล่าวคาถาชุมนุมเทวดา กล่าวคำบูชาแม่ธรณีและท้าวทั้งสี่ กล่าวคำบูชาพญาอินทร์ พร้อมอัญเชิญพระภูมิเจ้าที่ให้มาสถิตในศาล โดยนำก้อนดินบริเวณนั้นสมมติเป็นตัวแทนของเจ้าที่นำไปวางในศาลและเจ้าที่ หลังจากการสวดอัญเชิญเสร็จ ได้มีการผูกข้อมือเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ผู้เข้าร่วมพิธี ซึ่งในวันนี้มีหุ่นส่วนโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียนและน้อง ๆ เจ้าหน้าที่ร่วมพิธีกรรมยี่สิบกว่าคน หลังจากเสร็จพิธีกรรมทั้งหมด ขนมผลไม้ที่ใช้ประกอบพิธีกรรมก็ถูกนำมาแบ่งปันน้องๆ และนักเรียนสำหรับอาหารว่างมือกลางวัน

การประกอบพิธีกรรมใช้ระยะเวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง หลังจากเสร็จพิธีกรรมได้คุยกับลุงปุจจารย์เกี่ยวกับพิธีกรรมตั้งศาลพระภูมิเจ้าที่และการขึ้นท้าวทั้งสี่ ได้ความรู้ดังนี้คะ

คนไทยทุกภาคมีความเชื่อว่าตามฟ้า ดิน น้ำ ภูเขา ต้นไม้และอาคารบ้านเรือน มีมีเจ้าที่เจ้าทาง ปกปักษ์รักษาอยู่ ผนวกกับความเชื่อทางศาสนาพุทธและพราหมณ์ฮินดู ทำให้เกิดการพัฒนาศาสนาพิธีการอัญเชิญผีเจ้าที่เจ้าทางและสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาประทับในศาลพระภูมิ,ศาลเจ้าที่ เพื่อปกป้องคุ้มครองดูแลรักษาสถานที่บ้านเรือนที่อยู่อาศัย ให้มีความเป็นสิริมงคลเจริญก้าวหน้า

การตั้งศาลพระภูมิ นำแนวคิดมาจากศาสนาพราหมณ์ฮินดูว่า พระอิศวรหรือพระศิวะ ทรงมีวิมาน ประทับบนยอดเขาพระสุเมรุ เปรียบประดุจมณฑลจักรวาลพระภูมิถือเป็นเทวดา ชั้นหนึ่งเหมือนกัน วิมานของศาลพระภูมิ จึงต้องมีเสาดียวเปรียบประดุจเขาพระสุเมรุมาศวิมานของ พระอิศวร ส่วนศาลเจ้าที่นั้นเปรียบเสมือนบ้านเรือนชาวบ้านจึงมี ๔ เสา

การทำซุ่มดักปลา

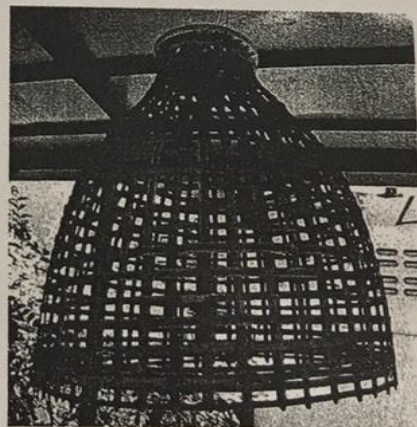
การทำซุ่มดักปลา

ชื่อ นายสงบ นามสกุล มีสิทธิ์ อายุ ๖๒ ปี
อยู่บ้านเลขที่ ๑๕/๒ ม.๕ ต.ชลคราม อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี
วัน/เดือน/ปี เกิด วันที่ ๒๐ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๓

วิธีทำ

"ต้นไผ่ที่นำมาทำไซ ต้องไม่แก่หรืออ่อนจนเกินไป ขนาดกลางๆ อายุประมาณ ๒-๓ ปีเพราะถ้าแก่เกินไป มันก็จะหักง่าย ส่วนไผ่ที่เอามาทำส่วนใหญ่จะเป็นไผ่สีสุกเพราะทนทานและมีความยืดหยุ่นสูง โดยไผ่ ๑ ลำจะสามารถทำไซได้ ๑ ลูกซึ่งแต่ละลูกจะใช้เวลาทำประมาณ ๓-๕ วันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของไซด้วย"

ไซที่มีความยาว ๓ เมตร สนนราคาอยู่ที่ ๑,๒๓๐ บาทต่อลูก ซึ่งเป็นขนาดใหญ่ที่สุด โดยลูกค้าที่สนใจไซชนิดนี้มักจะเอาไปไว้ประดับตกแต่งบ้านเรือนมากกว่าจะใช้ดักปลาจริงๆ ในขณะที่ไซที่นำมาใช้ดักปลานั้นจะมีขนาดความยาวประมาณ ๑-๒ เมตรเท่านั้น สนนราคา ๑๕๐-๒๓๐ บาทต่อลูก ลูกค้าส่วนใหญ่ก็เป็นคนในหมู่บ้านปัจจุบันสามารถจำหน่ายได้เดือนละไม่ต่ำกว่า ๕-๖ ลูก "ต้นทุนอยู่ที่ต้นไผ่อย่างเดียว อย่างอื่นไม่มีซึ่งขณะนี้ต้นไผ่ซื้อขายกันอยู่ที่ลำละ ๕๐-๖๐ บาทแต่ถ้าเป็นไผ่ของเราเองก็จะมีต้นทุนในส่วนนี้ ก็มีแต่กำไร"

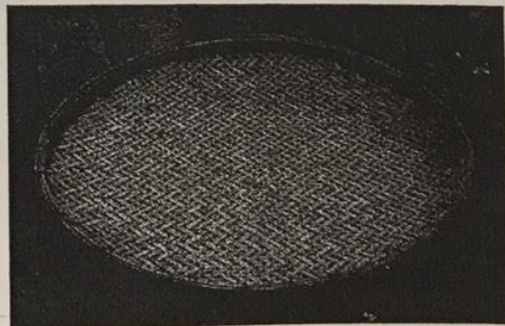
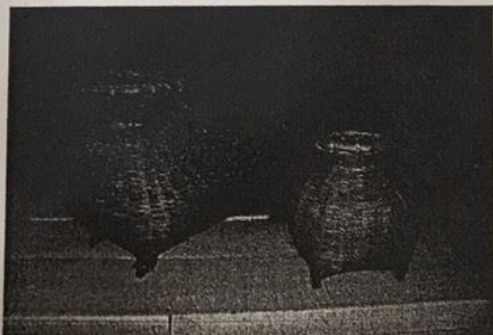
การทำเครื่องจักสาน

การทำเครื่องจักสาน

ชื่อนางบุญมาก นามสกุล เดชไกรทอง อายุ ๖๙ ปี
อยู่บ้านเลขที่ ๖๑ ม.๒ ต.ชลคราม อ.ดอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี
วัน/เดือน/ปี เกิด วันที่ ๕ เดือนกรกฎาคมพ.ศ. ๒๔๘๖
วิธีทำ

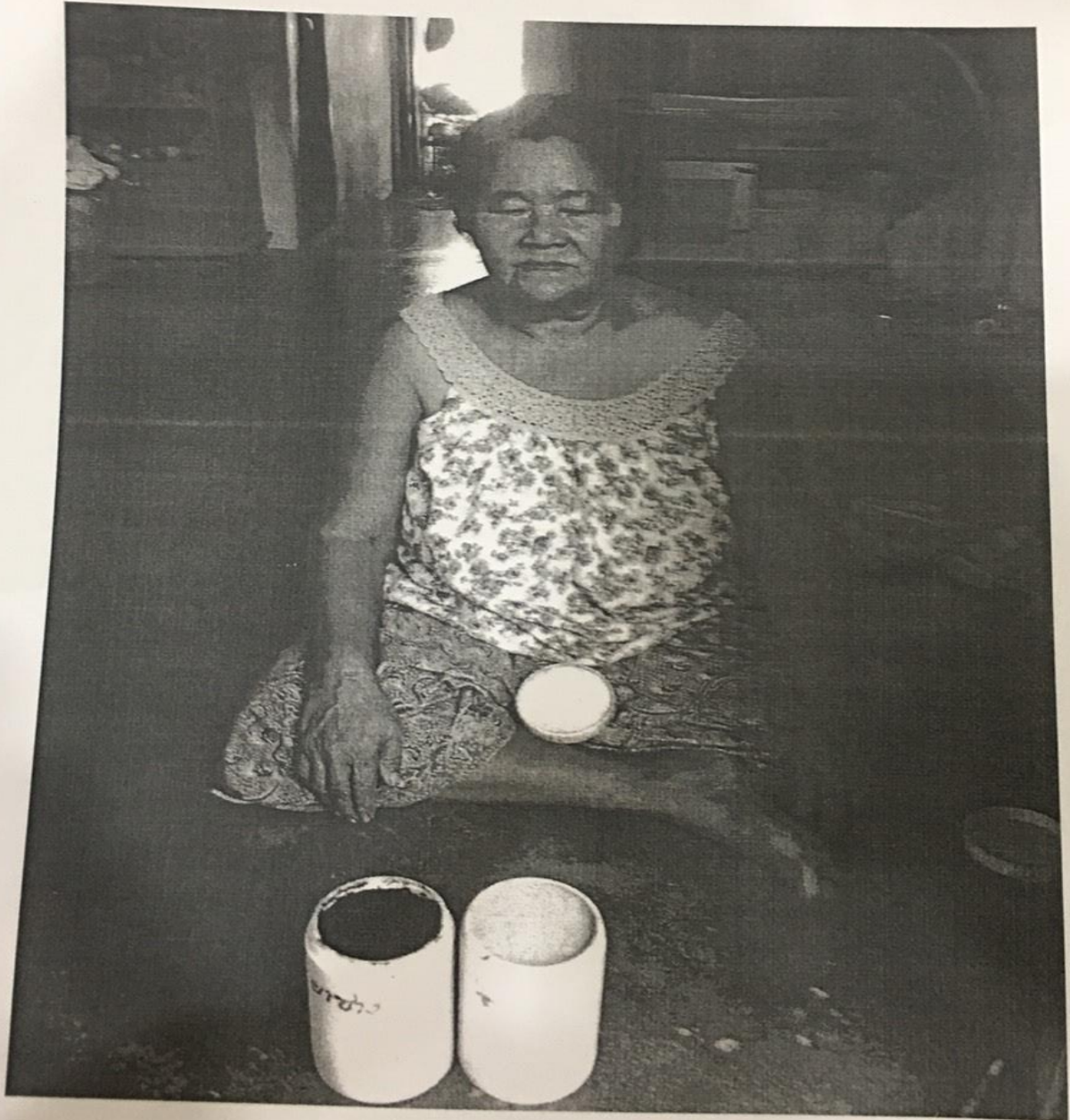
ข้อง เป็นเครื่องมือจักสานชนิดหนึ่ง สานด้วยผิวไม้ไผ่ ปากแคบอย่างคอกหม้อดินมีฝาปิด
เปิดได้ เรียกว่า ฝาข้อง ฝาข้อง มีชนิดที่ทำด้วยกะลามะพร้าวและใช้ไม้ไผ่สานเป็นรูปกรวย ปลาย
กรวยแหลมปล้อยเป็นซี่ไม้ไผ่เรียกว่า งามแขงข้องใช้สำหรับใส่ปลา ปู กุ้ง หอย กบ เขียด เป็นต้น
ข้องมีหลายลักษณะเช่นข้องยี่นมีลักษณะคล้ายรูปทรงของโอ่งน้ำ หรือรูปทรงกระบอก มีปลายปาก
ข้องบานออกขนาดสูงตั้งแต่ ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตรการสานที่กันข้องมักจะสานเป็นกันสี่เหลี่ยม
จัตุรัส ตัวข้องกลมป้อม ป่องตรงกลางค่อยๆ สอบเข้าตรงคอข้อง แล้วบานออกที่ปากปลายปาก
ข้องคล้ายปากแตรที่กันข้องและตัวข้องจะสานด้วยลายขัดตาหลิวตรงคอข้องถึงปากข้องสานด้วย
ลายขัดตาทแยงปลายปากข้องจะทำฝาปิดเปิดโดยสานผิวไม้ไผ่เป็นฝาปิด เวลาจับปลาใส่ข้องไม่
ต้องเปิดฝาข้องก็ได้ เพราะฝาข้องนี้สามารถใส่ปลาได้สะดวกปลาจะกระโดดออกมาไม่ได้เพราะติด
ที่ฝาปิดนั้น ฝาข้องอาจทำด้วยกะลามะพร้าวก็มีผูกเชือกไว้สำหรับสะพายติดตัวไปหาปลา
ห้องนอน หรือข้องเปิด มีรูปทรงเป็นแนวนอนการสานข้องมีลักษณะเหมือนเป็ด ปลายปากข้อง
บานหงายขึ้นด้านบนสำหรับใส่ปลาไว้ในข้องการสานกันข้อง เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ข้องนอน หรือ
ข้องเปิดมักไม่ค่อยสะพายติดตัวไปในขณะกำลังหาจับปลาแต่จะวางไว้ในเรือ ริมคลอง ริมตลิ่ง

ข้องลอย เป็นข้องที่ใช้ลอยในน้ำได้ในระหว่างจับปลาข้องลอยจะใช้ข้องยี่นหรือข้องนอน
มัดลูกบวบ ซึ่งทำด้วยกระบอกไม้ไผ่ ๒ ท่อนมัดขนานตัวข้องให้ลอยน้ำได้ แล้วผูกเชือกมัดติดเอา
นอกจากนี้ยังมีข้องที่ใช้ใส่ กบเขียด โดยเฉพาะ

การทำยาสมุนไพร

ทำยาสมุนไพร (ลูกกลอน)
นางเล็ก มณีรัตน์ บ้านเลขที่ ๑๙๔ หมู่ที่ ๑

การทำกะปิ

ทำกะปิ
นายประหยัด ภูมิ ๓ หมู่ที่ ๑

